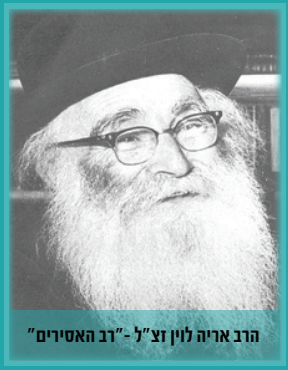
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

כ"ד תמוז תשע"ט

גליון מספר 132

פרשת מטות

דרך חיים

בסוף הפרשה מבקשים בני גד ובני ראובן לנחול בעבר הירדן המזרחי, ולא להיכנס לתוך הארץ. לאחר דין ודברים עם משה רבנו שחושד בהם בחוסר אהבה לארץ ישראל והכרת קדושתה מתחייבים להצטרף לכיבוש הארץ ורק לאחר מכן לנחול את עבר הירדן המזרחי, כאשר חצי שבט המנשה יצטרפו אליהם.

במבט פשוט חשדו של משה רבנו מוצדק. וכי בשביל שיקול טכני של מקום ותבואה למקנה הצאן והבקר מוותרים שניים וחצי שבטים מעם ישראל על ישיבה בתוך תחומי קדושתה של ארץ ישראל?

אלא שבדבר זה יש סוד גדול, והוא היה שורש כוונתם של שניים וחצי השבטים.

עבר הירדן המזרחי היה נחלת סיחון ועוג. במובן הגלוי סיחון ועוג הינם שני אנשים אשר מלכו באזורים אלו. אך עלינו לדעת שלכל דבר שנגלה בעולם הזה יש שורשים רוחניים, בין בקדושה ובין בטומאה. סיחון ועוג האנשים היו מרכבה לקליפות וכוחות רוחניים שנקראו סיחון ועוג. הם היו הקליפה - השכבה החיצונית של הטומאה המקיפה על הפרי - קדושת ארץ ישראל.

לעתים הקדושה גנוזה בתוך דבר אך בחיצוניותו הוא נגלה כדבר טמא ומקולקל, ועבודתנו להרחיב את תחומי הקדושה, כך שהקדושה לא תהיה רק טמונה בפנימיות הדברים אלא תתגלה עד החיצוניות. לשם כך אנו תולים מזוזה בפתח ביתנו, כדי לומר שהקדושה אינה רק עניין פנימי, כי אם מתוך קדושת הבית הישראלי היא הולכת וקורנת גם לחיים בחוץ שיהיו נקיים מכל טומאה.

שניים וחצי השבטים ראו שקדושת ארץ ישראל רבה היא אך מוקפת בכיסויים וקליפות, ולשם כך רצו לגלותה ולהקרין ממנה גם אל החיצוניות - חוץ לארץ. סיחון (134) ועוג (79) בגימטריא עולה כמנין "יגר" (213)- לכן אחר כיבושם אומר הכתוב "ויגר מואב מפני העם". מואב רצו לחזק שוב את כוחם של סיחון ועוג, ולשם כך קראו לבלעם לקלל את ישראל. אחר התגברות ישראל על טומאת בנות מדין רוצים שניים וחצי השבטים להפך את כח טומאה זה לכח של קדושה, ולשם כך רוצים לגור בנחלת סיחון ועוג. כל שבט מגלה באופן אחר את שם הוי"ה, אם ניקח שניים וחצי פעמים את שם הוי"ה נקבל גימטריא כמניין מזוזה (65).

שבת שלום ומבורך!

טלפון: 1700-700-999 | דוא"ל: ish.tsadik@gmail.com | אתר: www.ish-tsadik.org.il

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

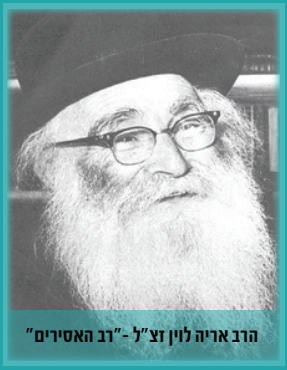

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

בדרכו של ר' אריה

רבי אליעזר בן שלמה שמע מפי רבי חיים יעקב לוין מעש על אודות אביו, רבי אריה, המעיד על גודל זהירותו בכבוד הבריות:

בימי בחרותו, כאשר למד ר' אריה בישיבת וולוז'ין, פגש את אחד מחשובי העיירה כשהוא צועד במהירות ברחוב כשעל ראשו מונחת כיפה בלבד, ואף היא לא הייתה נקייה דיה. היה ניכר עליו כי מרוב טרדתו שכח הלה לחבוש את כובעו כמקובל באותם ימים.

פנה אליו ר' אריה ואמר: "יש לי בקשה דחופה ממך". נעצר האיש ושאל: "מה הבקשה?", אולם ר' אריה השיב כי אינו יכול לבקש זאת ממנו כאן ברחוב אלא רק בביתו של האיש. אותו אדם הסביר כי הוא מאד ממהר וניסה להתחמק. אולם ר' אריה לחץ עליו: "אתה מוכרח לבוא איתי לביתך, ושם אומר לך דבר מה". נכנע אותו אדם והלך עימו לביתו. משהגיעו לפתח ביתו אמר לו ר' אריה "שמא כבודו שכח לחבוש היום את כובעו?".

ר' אריה הכירו וידע עד כמה הוא זהיר לכבד את עצמו, ואילו היה אומר זאת ברחוב היה הלה 'קובר עצמו' מרוב בושה כיצד יגיע כעת עד לביתו ללא כובעו. לכן התחכם ועשה זאת כך שבכל הדרך חזור לא שיער שאין כובעו לראשו.

(דרך אבות עמוד קצה)

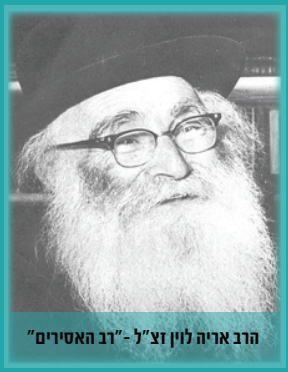
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

נשוב לדיוננו בחזרת הש"ץ. בכל ברכה בה מזכיר השליח ציבור "ברוך אתה ה'" אומרים הציבור "ברוך הוא וברוך שמו", ובחתימת הברכה עונים הציבור "אמן". כיוון שהמנהג לומר "ברוך הוא וברוך שמו" הינו מנהג מאוחר- אדם שיודע שיפסיד מלומר "אמן" יוותר על אמירתו ויענה "אמן", שחובתה גדולה ומקורה קדמון.

כפי שהזכרנו ישנו איסור לדבר בשעת חזרת הש"ץ, והגדיל השולחן ערוך וכתב "ואם שח הוא חוטא וגדול עוונו מנשוא וגוערים בו". כשזהו המקום היחיד בו מתנסח מרן השולחן ערוך בניסוח חריף שכזה. והתבטאו הפוסקים בביטויים חריפים בהקשר זה ובכלל בנוגע לדיבור בבית הכנסת, ונציין לכמה מהם: "כל הקטרוגים למעלה ולמטה בבני חיי ומזוני בא מזה אשר כל איש לשונו תהלך בארץ בעת תפילות הציבור" (האדמו"ר האמצעי), "המדבר שיחת חולין בבית הכנסת טוב לו שלא יבוא כל עיקר" (החיד"א), "בכל העבירות לא ראיתי לרוע כלדבר בבית הכנסת... ומושך עליו כח היצר הרע" (אבי השל"ה הקדוש), "אם חס ושלום אנו נוהגים בהם (בבתי כנסיות) ביזיון ומדברים בהם דברים בטלים, וההבל של דברים בטלים הוא טמא ומתלבש בו שר של חוץ-לארץ והוא גם נעשה בעל הבית בבית הכנסת רחמנא לצלן ומקבל התפילות ומכניסם אל החיצונים" (חת"ם סופר). אמנם מקורות אלו עסוקים בדיבור בכלל בבית הכנסת ובשעת התפילה, אך כאמור עיקר החומרא היא לדבר בשעת חזרת הש"ץ.

עוד כתב השולן ערוך ש"יש לשתוק ולכוין לברכות שמברך החזן ולענות אמן". למד מדין זה מרן המשנה ברורה שאין לומר תחנונים וללמוד בשעת חזרת הש"ץ. ואין דין זה נוגע לאם יש מניין עונים או לא, שבכל אופן עליו להצטרף עם הציבור לשמיעת חזרת הש"ץ. אמנם אדם שכבר התפלל ויושב ללמוד בבית הכנסת אינו צריך להפסיק מלימודו אף על פי שמתקיים במקום מניין אחר. ואם הדבר מפריע ללימודו אף אינו חייב להשיב "אמן" על ברכות הש"ץ.

יש הנוהגים לעמוד בשעת חזרת הש"ץ, ומנהג יפה הוא אך אינו חובה. לכן אדם שיודע שיכוון ביתר שאת דווקא אם יישב- ינהג כן לכתחילה.

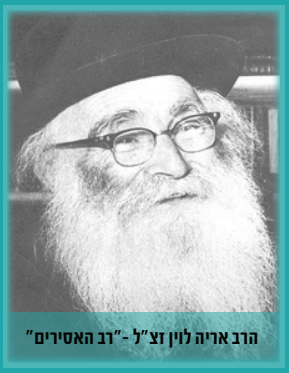
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת
עם הרב חיים אידלס

שאלה | אני בעל מלון ידוע במרכז, אבקש הוראות כיצד לנהוג עם החלפת מצעים וכיבוסם עבור האורחים במהלך תשעת הימים?

תשובה | האריכו בשאלה זו בעל המנח"י (ח"י סי' מ"ד) והצי"א (חי"ג סי' ס"א), ומסקנתם היא שמכיוון שלא ניתן לתת לאורח שמגיע למלון את המצעים של קודמיו, וכן אי אפשר להביא לו מצעים מלוכלכים אחרים- מותר לכבס ולגהץ את המצעים, וכן מותר גם לאורחים להשתמש במצעים ובמגבות נקיות. רק שלכתחילה מן הראוי שהאורחים יקחו את המצעים ויניחו אותם על גבי הרצפה וידרכו עליהם בלא נעליים, ובכך יהרסו את הגיהוץ ואת השם המכובד של הבגד שיש למצעים, ולאחר מכן יוכלו להשתמש בהם.

נציין שיש כאן שני חלקים: חלקו של האורח והחלק שלך- בעל הבית. מצד האורח, עליו להקפיד שלא לבקש שיחליפו את מצעיו בזמן שהוא מתארח במלון, אלא אם כן קרה שהמצעים התלכלכו מאוד. וגם אז יהיה צריך להפסיד את הגיהוץ והכיבוס של המצעים החדשים. ודין זה אמור גם לקראת שבת קודש (מרן המ"ב בשם האחרונים). אם בכל זאת החליפו לו את המצעים - מותר לו להשתמש בהם לאחר הפסדת כיבוסם וגיהוצם.

אמנם מצד בעל הבית, מותר לך להחליף מצעים לכל מי שלא ביקש שלא יחליפו לו. אבל אין לכבס את המצעים המלוכלכים בשום אופן (שו"ת להורות נתן ח"ז סי' ל"ח). נוסיף שאם תצטרך בעקבות כך לקנות כמות גדולה של מצעים חדשים וזה יסב לך נזק כלכלי תוכל להקל לכבס על ידי נכרי (שם). אך קודם לכן תעשה בזה שאלת חכם.

נסיים שבבתי חולים, בתי החלמה ליולדות ובתי אבות- אין להחמיר כלל ויש לכבס כרגיל כי הוא לצורך רפואה, שהסטריליות והניקיון חשובים שם מאוד.

שאלה | אנו שוהים בנופש בחו"ל עד אחר ט' באב, מה הדרך הנכונה לנהוג לגבי המצעים המכובסים?

תשובה | המנח"י (ח"י סי' מ"ד) והצי"א (חי"ג סי' ס"א) התייחסו באריכות רבה לשאלה זו של מצעים המכובסים כאשר אנשים מתארחים במלון וכדומה. מסקנתם היא שמה שקיבלתם בתחילת

המשך בעמוד הבא

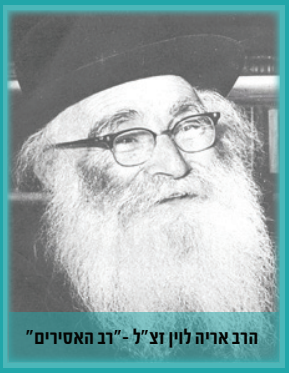
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת

עם הרב חיים אידלס

המשך תשובה |

שהותכם חדר נקי ומכובס הוא מכח העובדה שכך נוהגים בשירות החדרים בכל מלון ובית הארחה. אמנם מחובתכם להודיע בקבלה שאין ברצונכם לקבל יותר שירות חדרים עבורכם עד לאחר תשעה באב, ואף לא לכבוד שבת קודש, כפסק מרן המשנה ברורה בשם האחרונים.

את המצעים הנקיים שקיבלתם עליכם להוריד לרצפה ולדרוך עליהם מעט עם גרביים על מנת שלא ייחשבו למכובדים. אמנם המעיין בדברי הפוסקים יראה שכתבו להניח את הבגדים על גבי האדמה באופן שיתלכלכו מחול, אך קשה לומר לאנשים לעשות כן היום. לכן יש להקפיד על כל פנים לבטל את הגיהוץ והכיבוס של המצעים, ולא לעשות חוכא וטלולא מהיתר זה.

והיה ובלא ידיעתכם החליפו את המצעים וכדומה ניתן להשתמש בהם לאחר דריכה כמו במצעים הראשונים. וכל האמור הוא למתארחים, אך לבעל המלון ובית ההארחה מותר להחליף מצעים עבור כולם ללא חשש, ורק אסור להביא מצעים חדשים לגמרי (להורות נתן ח"ז סי' ל"ח). כמו כן, ודאי שאסור לבעל המלון לכבס את הבגדים המשומשים, אם לא שייגרם לו הפסד כלכלי גדול שאז נתיר לכבס על ידי גוי (שם).